

Rehut

Yleistä

Rehulainsäädännöllä varmistetaan eläinten terveyden ja niistä saatavien elintarvikkeiden laadun turvaamiseksi rehujen laatua, turvallisuutta, jäljitettävyyttä sekä rehuista annettavien tietojen asianmukaisuutta. Rehujen tulee olla lainsäädännön vaatimusten mukaisia, aitoja, hyvälaatuisia, turvallisia ja eläinten ravitsemukseen sopivia. Lainsäädäntöä sovelletaan koko toimintaketjuun eli rehujen tuontiin, vientiin, valmistukseen, varastointiin, kuljetukseen ja käyttöön. Rehulainsäädännön toteutumista valvoo Ruokavirasto. Tulli valvoo Ruokaviraston ohella rehujen maahantuontia ja maastavientiä.

Maahantuonnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkea kolmansista maista tapahtuvaa rehujen fyysistä saapumista Suomeen, poislukien kauttakuljetus Suomen läpi ilman varastointia. Tällainen puhdas kauttakuljetus (= 3. maa-EU-3. maa) jää Tullin suorittaman rehuvalvonnan ulkopuolelle.

Eläinperäisten rehujen sekä heinän ja oljen maahantuontia valvotaan eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä lukuunottamatta Norjasta ja Islannista tuotavia kalasta saatavia rehuja, joita valvotaan kuten kasviperäisiä rehuja. Eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta vastaa Ruokavirastossa Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ja sisämarkkinakaupan jaosto.

Muiden kuin elinperäisten rehujen kuten kasviperäisten rehuaineiden ja rehuseosten, kivennäisrehujen, rehun lisäaineiden ja esiseosten valvonnasta vastaa Ruokaviraston rehujaosto (= *jatkossa Ruokaviraston rehuvalvonta*). Luomurehujen tuontivalvonta kuuluu kuitenkin Tullille.

Tässä rajoituskäsikirjassa käsitellään rehujen maahantuonnin valvontaa poislukien eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen piiriin kuuluvat rehut ja luomurehut.

Rehualan toimijan velvollisuudet vapaaseen liikkeeseen luovutettaessa

Rehualan toimijan tulee ilmoittaa toiminnastaan Ruokavirastoon rehuhygieniasetuksen (EY) N:o 183/2005 mukaista rekisteröintiä ja tarvittaessa hyväksyntää varten. Sekä rehun maahantuojien että sisämarkkinatuojien on tehtävä ilmoitus Ruokaviraston rehuvalvonnalle toiminnan aloittamisesta, lopettamisesta tai toiminnassa tapahtuvista muutoksista. Rehualan toimijan on pidettävä kirjaa valmistamistaan ja tuomistaan rehuvalmisteista, niiden määristä ja valmistukseen käytetyistä raaka-aineista, ostoista ja myynneistä sekä varastoinnista. Maahantuotavan rehun pakkauksista tai kuljetusasiakirjoista

tulee ilmetä pakkausmerkintävaatimuksia vastaavat tiedot. Vain EU:ssa sallittuja rehun lisäaineita saa tuoda maahan EU:ssa markkinoille saatettavaksi.

Luetteloja rehuhygieenia-asetuksen (EY) N:o 183/2005 mukaisesti rekisteröidyistä toimijoista julkaistaan Ruokaviraston internetsivuilla:

<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/rehu--ja-lannoiteala/rehut-ja-rehualan-toimijat/>

Maahantuojilla ja kolmasmaaedustajilla on em. luettelossa ”toiminnot ja tuotetyypitunnus” M-kirjain.

Luetteloja sallituista rehun lisäaineista julkaistaan EU:n internetsivuilla

https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/animal-feed-eu-reg-comm_register_feed_additives_1831-03.pdf

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 548/2012 riskialtiiksi määriteltyjen valkuaisrehujen ja EU-lainsäädännön vuoksi tehostetussa valvonnassa olevien rehujen maahantuojien on tehtävä maahantuonnista ennakoilmoitus Ruokavirastoon ennen erän vastaanottamista. Ennakoilmoitus lähetetään s-postitse osoitteeseen rehutuonti@ruokavirasto.fi. Ennakoilmoituksen perusteella Ruokaviraston rehuvalvonta arvioi näytteenottotarpeen ja järjestää näytteenoton. Luettelot edellä mainituista valkuaisrehuaineista (lista 1) ja EU-määräysten vuoksi tehostetussa valvonnassa olevista rehuista (lista 2) julkaistaan Ruokaviraston nettisivuilla.

Sellaisia rehun lisäaineita sekä näitä lisäaineita sisältäviä esiseoksia ja rehuksia, joiden valmistajalta EU:ssa edellytetään hyväksyntää (em. rehuhygieenia-asetuksen mukainen hyväksyminen), saa tuoda maahan vain sellaisista tuotantolaitoksista, joilla on yhteisöön sijoittunut edustaja (maahantuojat). Näiltä maahantuojilta edellytetään ilmoituksen tekemistä Ruokaviraston rehuvalvonnalle. Ilmoituksessa maahantuojat sitoutuu takaamaan, että kolmannessa maassa sijaitseva tuotantolaitos täyttää rehuhygieenia-asetuksen vaatimukset. Tiedot näistä tuotteista, niiden maahantuojista ja valmistajista on esitetty erillisessä taulukossa, joka löytyy Tullin intranetistä: Toiminnot – Rajoitukset – Toimijalistat – Rehun lisäaineiden maahantuojat.

Rehualan toimijan velvollisuudet varastoinnissa

Varastoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä rehujen asettamista tullivarastointimenettelyyn. Näihin varastoihin tuotavia rehuja koskevat samat näytteenottovaatimukset kuin vapaaseen liikkeeseen luovutettaessakin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 548/2012 riskialtiiksi määriteltyjen valkuaisrehujen ja EU-lainsäädännön vuoksi erityisesti seurannassa olevien rehujen maahantuojien on tehtävä maahantuonnista ennakoilmoitus Ruokavirastoon ennen erän vastaanottamista. Ennakoilmoituksen perusteella

Ruokaviraston rehuvalvonta arvioi näytteenottotarpeen ja järjestää näytteenoton.

Sellaisten rehun lisäaineita sekä näitä lisäaineita sisältäviä esiseoksia ja rehuseoksia, joiden valmistajalta EU:ssa edellytetään hyväksyntää (em. rehuhygieniasetuksen mukainen hyväksyminen), saa tuoda maahan vain sellaisista tuotantolaitoksista, joilla on yhteisöön sijoittunut edustaja (maahantuojaja). Näiltä maahantuojilta edellytetään ilmoituksen tekemistä Ruokaviraston rehuvalvonnalle. Ilmoituksessa maahantuojaja sitoutuu takaamaan, että kolmannessa maassa sijaitseva tuotantolaitos täyttää rehuhygieniasetuksen vaatimukset. Tiedot näistä tuotteista, niiden maahantuojista ja valmistajista on esitetty erillisessä taulukossa, joka löytyy Tullin intranetistä: Toiminnot – Rajoitukset – Toimijalistat – Rehun lisäaineiden maahantuojat.

Ruokaviraston rehuvalvonnan ja Tullin valvontatoimenpiteet vapaaseen liikkeeseen luovutettaessa ja varastoinnissa (= tullivarasto)

Rehujen maahantuontia tulee lainsäädännön mukaan valvoa järjestelmällisin asiakirjatarkastuksin ja pistokoeluonteisin ja/tai tietyllä frekvenssillä tehtävin tunnistustarkastuksin ja fyysisin tarkastuksin.

Asiakirjatarkastuksen yhteydessä tarkistetaan, että

- rehujen maahantuojat ovat rekisteröityjä tai hyväksytyjä
- ainoastaan EU:ssa hyväksytyjä rehun lisäaineita ja erityisiä rehuaineita saatetaan yhteisössä markkinoille
- tuoteselosteasiat ovat kunnossa
- asiakirjat vastaavat tuotavaa erää (tunnistustarkastus).

Fyysinen tarkastus eli näytteenotto kohdistetaan pääsääntöisesti riskialttiisiin rehuihin. Näytteet ottaa Ruokaviraston valtuuttama tarkastaja.

Tunnistustarkastus toteutuu osittain em. asiakirjatarkastuksessa ja aina täydellisesti, kun erä otetaan näytteenottoon.

Valvonta on riskiperusteista ja rehut voidaan ryhmitellä neljään ryhmään valvontatoimien suhteen:

1. Rehut, joista otetaan aina tai usein näyte (vakiomenettely)

Erityisen riskialttiiksi määritellyistä rehuista (lista 1) analysoidaan salmonella maahantuonnin yhteydessä eli rehusta otetaan näytteet. Ruokaviraston valtuuttamat tarkastajat suorittavat näytteenoton Ruokaviraston rehuvalvonnan ohjaamana. Rehun maahantuojan on mahdollista sopia näytteenottojärjestelyistä myös itse valtuutetun tarkastajan kanssa, jos asiasta on sovittu Ruokaviraston kanssa.

Näytteet otetaan laivan tai lastin purkauksen aikana tai varastosta. Rehuerä voidaan siirtää Tullin valvonnassa myös maahantuojan varastoon odottamaan Ruokaviraston näytteenottoa ja/tai tulosten valmistumista. Tutkimusten ajan erät ovat käyttökiellossa ja Tulli voi saattaa tullausmenettelyt loppuun vasta tulosten valmistuttua kun Ruokaviraston rehuvalvonta on hyväksynyt erän maahantuotavaksi.

Rehuvalvonta ilmoittaa s-postitse hyväksyntä- tai kieltopäätöksen maahantuojalle ja tarvittaessa myös tullille (dokumenttina näytteenottopöytäkirja, joka on varustettu "maahantuonti hyväksytty" tai "maahantuonti kielletty" -leimalla).

Tulliviranomaisen on aina otettava yhteyttä Ruokaviraston rehuvalvontaan edellä mainittujen rehujen tullauksen yhteydessä, ellei Ruokaviraston valtuuttama tarkastaja ole saapunut ottamaan tai jo ottanut virallista näytettä, mikä näkyy "näyte otettu" leimana tulliasiakirjassa.

Ruokaviraston rehuvalvonta valvoo myös Norjasta ja Islannista tuotavia kalajauhoja. Kaikista maahantuotavista kalajauhoeristä otetaan näytteet kielletyn eläiproteiinin toteamiseksi eli myös kalajauho kuulu listan 1 luetteloon.

2. Rehut, joita koskevat tuontiasiakirjat tarkastetaan aina ja joista otetaan tietyllä tiheydellä näytteitä EU-vaatimusten vuoksi.

Tietyistä maista tuotavat, tietyntyyppiset rehut ovat EU:ssa tehostetussa valvonnassa (lista 2, jota julkaistaan Ruokaviraston nettisivuilla). Niitä koskevissa EU-asetuksissa ja -päätöksissä edellytetään, että tiettyyn maahantuotavaan rehuerään on oltava liitettyä esim. haitallista ainetta koskeva eräkohtainen analyysitodistus, lähettävän maan viranomaisen antama terveystodistus ja/tai ko. rehusta on otettava näytteitä.

Näiden ns. riskirehujen maahantuontiasiakirjoihin tulee aina olla liitettyä Ruokaviraston rehuvalvonnan merkinnöin varustettu CED-lomake (ns. yhteinen tuloasiakirja/common entry document), josta ilmenee, tarvitaanko näytteenottoa ja siirtolupaa toimijan varastoon (= valvontapaikka/nimetty tuontipaikka) vai voidaanko erä luovuttaa vapaaseen liikkeeseen. Silloin kun otetaan näyte, erät ovat tutkimusten ajan käyttökiellossa ja tullausmenettelyt saatetaan loppuun vasta tulosten valmistuttua vastaavalla tavalla kuin ryhmään 1 kuuluvien rehujen osalta. Eiran rehuvalvonta antaa CED-lomakkeisiin juoksevan tunnistenumeron.

Nämä rehut on tuotava maahan nimettyjen saapumispaikkojen kautta. Rehuille on nimetty samat saapumispaikat kuin vastaavien säädösten piiriin kuuluville elintarvikkeille (erityisesti EY N:o 669/2009 ja EY N:o 884/2014). Listaa saapumispaikoista julkaistaan Tullin internetsivuilla. Näytteenotto voidaan järjestää myös nimetyissä valvonta/tuontipaikoissa, joita koskevaa luetteloa julkaistaan Ruokaviraston nettisivuilla.

Tulliviranomaisen on aina otettava yhteyttä Ruokaviraston rehuvalvontaan näiden rehujen tullauksen yhteydessä, mikäli erästä ei ole esitetty CED-lomaketta sen tarkistamiseksi, tarvitaanko näytteenottoa ja täyttyykö vaatimukset muilta osin.

3. Rehut, joiden maahantuonti voidaan sallia, jos rehun maahantuoja, rehun nimi ja rehun valmistaja ovat Ruokaviraston Tullille toimittamalla listalla

Tiettyjä rehun lisäaineita sekä näitä lisäaineita sisältäviä esiseoksia ja rehuseoksia voidaan tuoda maahan, kun maahantuoja on ilmoittanut ko. tuotteet ja niiden valmistajat Ruokavirastolle. Kun tuote, sen valmistaja ja maahantuoja löytyvät listalta, joka on Tullin intranetissä (Toiminnot – Rajoitukset – Toimijalistat – Rehun lisäaineiden maahantuojat), Tulli voi sallia maahantuonnin ilman Ruokavirastolta erikseen tarvittavaa kannanottoa. Jos tietoja ei ole listassa Tullin tulee olla yhteydessä Ruokaviraston rehuvalvontaan.

4. Muut kuin kohdissa 1-3 mainitut rehut

Muiden kuin edellä mainittujen ei-eläinperäisten rehujen - esim. useat kivennäisrehuaineet ja rehun lisäaineet - maahantuontia valvotaan pääsääntöisesti asiakirjatarkastuksin. Pistokoeluonteisesti voidaan ottaa myös näytteitä. Tulli voi harkintansa mukaan olla näistä eristä yhteydessä Ruokavirastoon, jolloin Ruokavirasto voi pistokoeluonteisesti päättää tarkastaa erän esim. näytteenotoin.

Myös näiden rehujen maahantuojien on mahdollista jo etukäteen varmistaa Ruokaviraston rehuvalvonnalta maahantuontiehdot tullauksen nopeuttamiseksi. Ruokaviraston rehuvalvonta ilmoittaa s-postitse maahantuojalle ja tarvittaessa myös tullille, tarvitaanko näytteenottoa vai ei.

Luomurehuihin liittyvät erityispiirteet

Luomurehuerien maahantuontia valvoo Tulli. Luomurehuerien tuonnissa on täytettävä aina Euroopan yhteisöön tuotavien luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden tarkastussertifikaatti. Tarkastussertifikaatit kulkevat Traces NT-järjestelmässä. Luonnonmukaisten tuotteiden kuten luomurehujen tuontivaatimuksia ja -valvontaa on käsitelty erillisessä ohjeessa (Eviran ohje 18223/4, luonnonmukaisen tuotannon ehdot 6).

https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/luomun-lomakkeet/luomutuotannon-ohjeet/eviran_ohje_18223_4.pdf

Luonnonmukaisesti tuotettujen rehujen maahantuojien ja ensimmäisen vastaanottajan tulee kuulua Ruokaviraston luomurehujen valvontajärjestelmään; ko. järjestelmään liittymistä koskevat hakemukset

käsitellään Ruokaviraston rehuvalvonnassa. Lisäksi luomurehuerien salmonellavalvonta toteutetaan rehuvalvonnan toimesta ja tässä käsikirjassa esitetyn ryhmittelyn 1-4 mukaan. Jos kyseessä on salmonellan suhteen riskialtis rehu, esimerkiksi soijapuriste (kuuluu ryhmään 1), otetaan näytteet salmonellavalvontaa varten ja tullin tulee odottaa tulosten valmistumista/Ruokaviraston rehuvalvonnan kuittausta siitä, että tuonnin edellytykset myös tältä osin täyttyvät.

Muutogeenisiin rehuihin liittyvät erityispiirteet

Vain EU:ssa hyväksyttyjä muutogeenisiä rehuja saa saattaa Suomessa markkinoille. Tällaisten rehujen tulee olla gm-merkittyjä. Rekisteri EU:ssa hyväksytyistä muutogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista on osoitteesta http://ec.europa.eu/food/dyna/gm_register/index_en.cfm

Hyväksytyt muutogeeniset rehut (gmo) eivät maahantuonnin yhteydessä aiheuta muutogeenisyyden vuoksi Tullilta erityistoimenpiteitä. Valvontatoimet määräytyvät edellä esitetyn ryhmittelyn 1-4 mukaan (valkuaisrehuaineista näytteenotto salmonellavalvontaa varten 1 jne.).

Lisäksi komissio voi erillisellä päätöksellä määrätä, että ei-luvallisen muutogeenisen organismin esiintymistä tietyin maan/maiden tietyissä tuotteissa on valvottava tehostetusti. Nämä rehut esitetään liitteen 2 listassa ja valvontatoimet määräytyvät ko. kohdan mukaisesti.

Lääkerehuihin liittyvät erityispiirteet

Lääkerehua saa Suomessa saattaa markkinoille vain Ruokaviraston hyväksymä lääkerehun valmistaja tai jälleenmyyjä. Lääkevalmisteen tulee olla Suomessa hyväksytty tai lääkevalmisteen vaikuttavan aineen tulee olla sama kuin Suomessa hyväksytyn lääkevalmisteen vaikuttava aine. Suomeen maahantuotavan lääkerehun mukana on oltava lähtömaan toimivaltaisen viranomaisen antama lääkerehun sisämarkkinakauppaa ja maahantuontia koskeva todistus (malli lääkerehupäätöksessä 10/EEO/2008). Edellä mainittujen vaatimusten tarkastamiseksi Tullin on aina lääkerehujen maahantuonnin osalta otettava yhteyttä Eviran rehuvalvontaan.

Suomen kautta EU:iin kuljetettavat rehut

Jos toiseen EU:n jäsenvaltioon vietävää rehua ei saateta markkinnoille Suomessa, tulee maahantuojan täyttää ko. asiaa koskevan lomakkeen kohta A (MMMa 548/2012 mukainen, lomake myös tämän käsikirjan liitteenä 3) ja esittää se tullitoimipaikassa lisämerkintöjä varten. Tullitoimipaikka täyttää lomakkeen kohdat B ja C Ruokaviraston rehuvalvonnalta saatujen ohjeiden ja selvitysten perusteella.

Toimenpiteet maahantuontikiellon jälkeen

Ruokaviraston rehuvalvonta voi määrätä maahantuontikieltoon asetetun rehun hyväksymällään tavalla käsiteltäväksi, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähettäjämaahan. Jos rehu käsitellään epäkohdan poistamiseksi (esim. soijarouheen käsittely salmonellabakteerien hävittämiseksi), maahantuontikielto voidaan purkaa sen jälkeen kun on osoitettu että laatupoikkeamaa ei enää todeta. Toimenpiteet tehdään Ruokaviraston määräyksestä Tullin valvonnassa.

Viranomaiset

Muut kuin elämistä saatavat rehut

Ruokavirasto, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Ruokaviraston rehuvalvonta

s-posti: rehutuonti@ruokavirasto.fi

yhteyshenkilöt:

Anna-Kaisa Airaksinen, gsm 040 827 9623

Riitta Rannikko gsm 040 846 1153

Eläimistä saatavien/eläinperäisten rehujen tuonti kolmansista maista

Ruokaviraston Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen jaosto

s-posti: rajatarkastus@ruokavirasto.fi

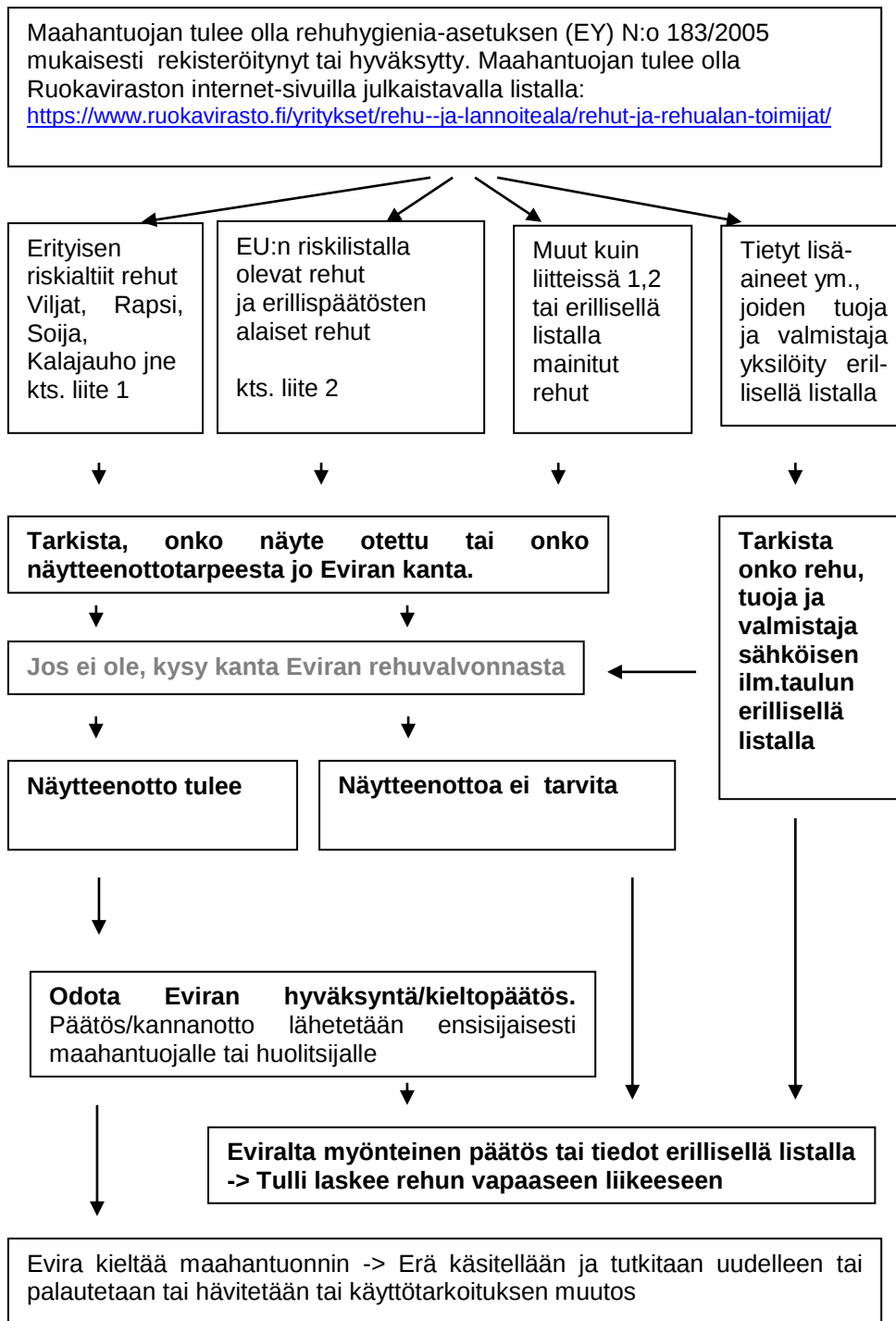
Luonnonmukaisesti tuotettujen rehujen maahantuonti:

s-posti: kuluttajasuojelu@tulli.fi

Sovellettava lainsäädäntö, muut kuin eläinperäiset rehut

Säädöksestä käytetty lyhenne ja säädösnumero	Säädöksen nimi tai muu kuvaus
EY N:o 882/2004	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta
EY N:o 183/2005	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rehuhygieniää koskevista vaatimuksista
EY N:o 767/2009,	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä.
EY N:o 669/2009 ja muutokset, EU N:o 884/2014 ja muutokset	Maapähkinät useista maista
EU 2016/6	Tietyt rehut Japanista
Päätös 2018/884/EU	Riisituotteet Kiinasta
EY175/2015	Guarkum ja sitä sisältävät rehut Intiasta
Guidelines 2013/287/EU	Luomurehut tietyistä maista
(EY) N:o 1831/2003	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista
Direktiivin 2002/32/EY ja muutosasetuksineen	Euroopan parlamentin ja neuvoston haitallisista aineista annettu direktiivi ja liitteitä I ja II koskevat muutosasetukset
EY N:o 999/2001 ja muutokset	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus tiettyjen spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä
EY N:o 1829/2003 ja 1830/2003	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista
EY N:o 834/2007	Neuvoston asetus luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta.
EY N:o 889/2008	Komission asetus luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja valvonnan osalta.
RL 86/2008	Rehulaki
MMMa 548/2012	MMM:n asetus rehualan toiminnanharjoittamisesta
MMMa 11/2009	MMM:n asetus rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä
Lääkerehuasetus 10/EEO/2008	MMM:n asetus lääkerehuista

Kaavio muiden kuin eläinperäisten rehujen maahantuonnista

Liitteet

1. Luettelo rehuista, joista Ruokavirasto ottaa aina tai usein näytteen (vakiomenettely). Linkki Ruokaviraston nettisivuille:
<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/tuonti-ja-vienti/eu-maat-norja-ja-sveitsi/rehut-sisamarkkinakauppa/maahantuonnin-ennakkoilmoitus/>
2. Luettelo rehuista, joiden tuontiasiakirjat Ruokavirasto tarkastaa aina ja ottaa tietyllä tiheydellä näytteitä. Linkki Ruokaviraston nettisivuille:
<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/tuonti-ja-vienti/eu-maat-norja-ja-sveitsi/rehut-sisamarkkinakauppa/maahantuonnin-ennakkoilmoitus/>
3. Kaavake, joka täytetään Suomen kautta tullaamatta kuljetettavista rehuista (MMMä 548/2012).
4. Luettelo nimetyistä saapumis/tuontipaikoista. Linkki Ruokaviraston nettisivuille:
<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/rehu--ja-lannoiteala/rehut-ja-rehualan-toimijat/valvonta/sisamarkkinakauppa-ja-maahantuonti/>